Programma Gezond Texel 2030

Inleiding

Op Texel is het fijn wonen en werken en dat willen de inwoners in de toekomst graag zo houden. Door de snelle vergrijzing en relatief ongezonde jeugd staat het eiland voor een aantal forse uitdagingen. Nu in actie komen is nodig om de leefbaarheid en de beschikbaarheid van (zorg)voorzieningen op het eiland op peil te houden. Door te focussen op méér gezondheid willen wij ervoor zorgen dat Texel vitaal blijft en iedereen die dat nodig heeft toegang houdt tot goede zorg. Dit is doel dat wij willen bereiken met het Programma Gezond Texel 2030. Meer gezondheid gaat wat ons betreft naast lichamelijk en mentaal functioneren ook over kwaliteit van leven, mee kunnen doen, voor jezelf kunnen zorgen en zinvol bezig zijn. Wij vinden het belangrijk dat er op Texel aandacht is voor alles wat een mens gezond maakt en houdt. Met als resultaat een samenleving waarin mensen in balans zijn, langer gezond blijven, gelukkiger leven en naar vermogen mee kunnen doen.

Texelbrede samenwerking

Een coalitie van inwoners, gemeente, zorg- en welzijnsaanbieders en andere partijen heeft de handen in 2016 inéén geslagen om te werken aan meer gezondheid voor álle Texelaars. Deze ‘Coalitie Positieve Gezondheid Texel’ ontwikkelde het programma Gezond Texel 2030. In verschillende actielijnen wordt binnen dit meerjarige programma gewerkt aan meer gezondheid, voor alle inwoners. Thema’s als preventie, bewegen, meedoen, lekker in je vel zitten, leefstijl, de juiste zorg op de juiste plaats etc. komen hierin aan bod.

Ambitie

In 2030 is Texel een eiland met veerkrachtige gemeenschappen en vitale inwoners. Mensen weten hoe ze gezond kunnen blijven en gezond kunnen omgaan met uitdagingen op lichamelijk, emotioneel en sociaal gebied. Mensen helpen elkaar daarbij. Inwoners, gemeente, zorg- en welzijnsaanbieders en andere partijen, zoals scholen, verenigingen, ondernemers en werkgevers dragen daar allemaal aan bij, vullen elkaar aan en versterken elkaar.

Organisatie

De Coalitie bestaat uit 17 leden en groeit nog steeds. Iedereen die op Texel wil bijdragen aan de beweging naar meer gezondheid, kan zich aansluiten bij de Coalitie. In dit platform worden kennis en goede voorbeelden uitgewisseld. De Coalitie heeft een stuurgroep ingesteld die de regie voert op het programma. Zij laat zich hierbij ondersteunen door een kerngroep waarbij de stuurgroep wordt uitgebreid met een aantal andere actieve uitvoerders van het programma. In het programma wordt uiteraard ook samengewerkt met partijen die geen lid zijn van de Coalitie.

Afhankelijk van het programma-onderdeel en/of actiepunt wordt ondersteuning ingezet vanuit adviseurs/projectleiders. De stuurgroep bewaakt de uitvoering van de diverse onderdelen van het programma en faciliteert en stuurt bij waar nodig. Zij kan eventuele knelpunten agenderen op bestuurlijk niveau als het noodzakelijk is om zaken vlot te trekken. Ook voorziet zij in het realiseren van financiering voor het programma, bijv. door het aanvragen van subsidies etc.

Om de uitvoering van het programma te faciliteren is een rechtsvorm opgericht: de coöperatie Kern Gezond Texel. De huidige stuurgroep van de Coalitie is het beoogd bestuur van de coöperatie.

Programma

Het Programma Gezond Texel bestaat uit 3 Actielijnen. Het is een ‘levend’ document waarin de groei-agenda voor de beweging naar meer gezondheid wordt uitgewerkt. Het beoogd niet een volledig en definitief actie-programma te zijn, maar vooral impulsen te geven aan nieuwe ontwikkelingen en bestaande initiatieven te verbinden en te versterken.

In het kort beoogt het programma met de actielijnen te bereiken dat (1) inwoners weten hoe ze zo gezond mogelijk kunnen blijven en gezond kunnen omgaan met uitdagingen in hun leven (2) professionals deze beweging ondersteunen en (3) alle partijen samenwerken aan meer gezondheid op Texel.

Vragen op het gebied van gezondheid (in brede zin) blijven zoveel mogelijk in de ‘nulde lijn’ (dwz in de gemeenschap) en worden daar beantwoord en bij vragen in het medisch domein (‘eerste en tweede lijn’) zijn de professionals er op gericht om (zodra dat mogelijk) is een inwoner te stimuleren om de oplossing te vinden in de nulde lijn. Soms is daarvoor een interventie nodig op het gebied van welzijn, leefstijl, bewegen etc. Alle partijen op Texel werken samen om deze beweging te faciliteren en richten zich tevens op de preventie van gezondheidsproblemen. Door deze beweging ontstaat er enerzijds minder (of later) vraag naar zorg en worden anderzijds mensen met een zorgvraag beter opgevangen in de samenleving. Deze beweging wordt hieronder schematisch weergegeven.

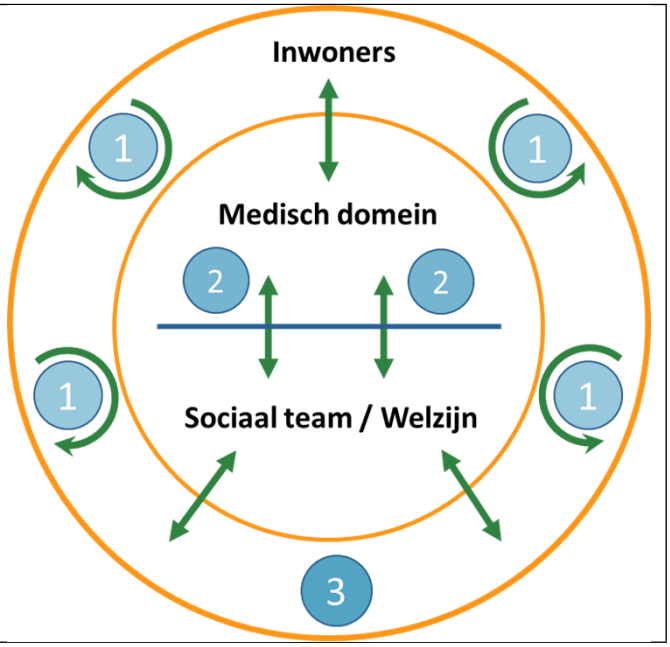
Actielijnen Programma Gezond Texel 2030

Actielijnen

1. **Inwoners**
   Versterken van gezondheid en veerkracht van inwoners en gemeenschappen

2. **Professionals**
   Samenwerken aan gezondheid

3. **Netwerk**
   Netwerkvorming en andere randvoorwaarden t.b.v. de beweging naar meer gezondheid

Actielijn 1 'Inwoners'

Versterken van gezondheid en veerkracht van inwoners en gemeenschappen

Deze actielijn richt zich op een vitale samenleving, op het zo gezond mogelijk zijn van mensen en wat ze daaraan zelf kunnen beïnvloeden. Door het stimuleren van een veerkrachtige gemeenschap kennen mensen elkaar en kijken ze naar elkaar om. Mensen vragen hulp als ze dat nodig hebben en er is altijd wel iemand dichtbij die kan helpen. Mensen weten de weg naar wat hen kan helpen of worden op weg geholpen. Naast deze 'sociale' leefomgeving kan ook de fysieke leefomgeving bijdragen aan meer gezondheid. Denk aan geluid, luchtkwaliteit, gezonde voeding en natuurbeleving.

Activiteiten en betrokken partijen	**Doel**	**Planning**
Publiekscampagne *Trekkers: TSB (Milena), Texels Welzijn, (extern) adviseur(s)*	Campagne uitvoeren om bewustwording bij de inwoners over de beweging naar gezondheid te versterken. Hiervoor worden communicatiemiddelen ingezet via diverse kanalen (website, social media, informatieschermen, lokale pers, lezingen, workshops etc). In de campagne is ook aandacht voor het ontsluiten en goed vindbaar maken van relevante informatie, al dan niet dmv een link met het Texel Kompas (sociale kaart). *Er wordt aangesloten bij de communicatie aanpak / adviseur van alle uitvoeringsplannen van de visie sociaal domein van de gemeente. Inclusief de bijbehorende incidentele middelen hiertoe*.	Nader overeen te komen in overeenstemming met de andere plannen. 2022
Versterken van netwerken (communitybuilding) *Trekkers:* Texels Welzijn, Texel Samen Beter, Young4ever, Woontij, Gemeente Texel	Opleveren en start uitvoering Plan van Aanpak voor netwerkversterking/Communitybuilding. Gericht op realiseren en/of in stand houden van sterke, veerkrachtige gemeenschappen. Bestaande inwonersinitiatieven zichtbaar maken, versterken en slim verbinden . Stimuleren nieuwe inwonersinitiatieven. 1e stap hierin is de hierboven genoemde publiekscampagne, daarna wordt bekeken welke acties verder nodig zijn.	2022

Omgevingsmodel voor Positieve Gezondheid en Leefomgeving *Trekkers:* Novalishoeve, Woontij Huis van Tante Jans, Institute for Positive Health, Gemeente Texel, Texels Welzijn	Breder inzetten Omgevingsmodel voor Positieve Gezondheid en Leefomgeving o.b.v. lessons learned project De Tuunen. Kennis gebruiken voor opschaling naar andere gemeenschappen/wijken op Texel. En benutten voor uitwerking nieuwe Omgevingswet.	Gestart in 2020, loopt door in 2021 en 2022
Hoera het is vandaag! *Trekkers:* Stichting HHIV, Therapie Wolf, GGD-HN en basisonderwijs	Gezondheidsbevorderende activiteit gericht op jeugd: een tweejaarlijkse gezondheidsbeurs voor alle basisschoolleerlingen groep 5-8 over preventie d.m.v. Positieve Gezondheid. Zorgen voor opvolging in het onderwijs.	Tweejaarlijks
Eilandse aanpak* *Trekker:* gemeente Texel *I.s.m.:* OSG, Young4ever, sportverenigingen en cultuur	Verbeteren gezondheid jeugd en voorkomen en terugdringen alcohol- en drugsgebruik *dit onderdeel is een focuspunt in het uitvoeringsplan 'gezond en veilig opgroeien' van de visie sociaal domein.	Uitgevoerd door gemeente Texel volgens hun projectplan
Groen & Gezond Texel *Trekker*: Staatsbosbeheer	Aandacht voor groen en gezondheid, in combinatie met een aantal gezonde activiteiten voor de Texelaars. Ook specifiek voor jeugd en ouderen. Aandacht voor toegankelijkheid van groen voor mensen met een beperking.	Uitgevoerd door Nationaal Park Duinen van Texel en Staatsbosbeheer

Actielijn 2 'Professionals'

Samenwerken aan gezondheid

Deze actielijn richt zich op professionals in het medisch en sociaal domein en zorgt ervoor dat mensen met een zorg- of hulpvraag snel op de juiste plek terecht komen. Professionals richten zich op wat mensen (nog) wel kunnen en wat voor hen in het leven belangrijk is. Zij voeren hierover 'een ander gesprek' met inwoners. Zij kijken breder dan alleen vanuit hun eigen expertisegebied.

Activiteiten en betrokken partijen	**Doel**	**Planning**
Gezondheidsplein Texel *Trekker:* De Texelse Apotheek *Deelnemers:* De Texelse Apotheek, Huisartsenpraktijken Dros-Hoekstra en 't Wad, Fysioteam Texel, Omring Thuiszorg(winkel), Sociaal Team gemeente Texel, Texels Welzijn, Starlet Diagnostisch Centrum, Geriant, GGZ-NHN, Kinderopvang De Sterrenzanger	Samenwerking onder één dak met medische en niet-medische disciplines o.b.v. Positieve Gezondheid met als doel bijdragen aan meer gezondheid d.m.v. andere aanpak.	2022-2023
Bewegen op Recept *Trekker:* Sportstichting Texel *Werkgroep:* Sportstichting Texel, Fysioteam Texel, Fysiotherapie Timmermans, Therapie Wolf, gemeente Texel	Gezondheidswinst voor mensen die beweegrichtlijn niet halen. Uitvoering geven aan projectplan.	Gestart in 2020, loopt door in 2021 en 2022.
Samenwerking huisartsen op gebied van welzijn *Trekker:* Texels Welzijn	Gezondheidswinst voor mensen met psychosociale hulpvraag d.m.v. inzetten op meer welbevinden. Huisartsen verwijzen door naar Texels Welzijn. 2 praktijken hanteren Welzijn op Recept (WOR).	Doorlopend

Actielijn 3 'Netwerk'

Voor de uitwerking van het Programma Gezond Texel 2030 vindt er op verschillende niveaus netwerkvorming plaats. Lokaal, in de gemeenschap, tussen gemeenschappen op inhoud rond bepaalde thema's en op niveau van heel Texel. Daarnaast liggen er lijnen naar buiten de regio.

Deze actielijn versterkt en onderhoudt de netwerkvorming die bijdraagt aan de ambitie van het programma.

Activiteiten en betrokken partijen	**Doel**	**Planning**
Aansluiten Texelse werkgevers en ondernemers *Trekker:* Omring	Samenwerking om vitaliteit en veerkracht van medewerkers te bevorderen. Dmv scholingen, kennis uitwisselen, innovatie en samenwerking op het gebied van personeelsmanagement.	2022-2023
Aansluiten Texelse verenigingen *Trekker:* Sportstichting Texel	Verenigingen dragen bij aan vitaliteit en veerkracht van hun leden. Elke vereniging heeft een ambassadeur, die is geschoold in Positieve Gezondheid.	2022-2023
Aansluiten scholen *Trekker:* Therapie Wolf en Novalishoeve	Scholen op Texel dragen bij aan de vitaliteit en veerkracht van hun leerlingen.	2022-2023
Contact onderhouden met lokale, regionale en landelijke partijen *Trekker:* Omring en TSB	Kennis uitwisselen met o.a. Noordkop Gezond voor Elkaar, IPH, RIVM, Alles is Gezondheid, VWS en NZA. Subsidie (aanvraag & beheer). Lokaal: Texelzorg overleg, SIGT, adviesraad sociaal domein, politieke partijen, etc.	Doorlopend
Realiseren Uitvoeringsprogramma Gezondheid *Trekker: projectleider*	De gemeente besteedt het Uitvoeringsprogramma Gezondheid (onderdeel visie sociaal domein) uit aan de Coalitie (/Kern Gezond Texel). Er wordt een verbinding gelegd tussen het Programma GT2030 en het regionale programma Noordkop Gezond voor Elkaar en de 4 gezondheidsvraagstukken uit de landelijke Gezondheidsnota 2020-2024.	2022-2024

Coöperatie Kern Gezond Texel *Trekkers: bestuur coöp*	Aansluitovereenkomsten vaststellen en afsluiten. Werven leden. Ledenvergadering organiseren etc.	2022
Monitoring, data-analyse en onderzoek *Trekker: GGD Hollands Noorden*	Doelgroepen selecteren o.b.v. signalen zoals bijvoorbeeld de uitkomst Regiobeeld en Gezondheidsmonitor. Effecten programma monitoren op basis van bestaande databronnen, o.a. Gezondheidsmonitor.	Doorlopend